

کچی که وتوو

دینۆ بوزاتی
له ئینگلیزییهوه: ژوان شوانی
(ئهمریکا)

مارتا نۆزده سال بوو، له سه ربانی باله خانه بهرزه کهوه ته ماشای کرد، شاری بینی له خواره وه له ناو زهرده په پردا ده بریسکایه وه، سه ره گێژهی هاتی.

باله خانه که زیوین بوو، بلند و پایه دار دهرده کهوت، لهو ئیواره ئیجگار جوان و پاکیزه بییه دا، با لیره و لهوی ده زووله هه وری به ئاسماندا که شینیکی عه جایه ب بوو، دههینا. راستییه که ی سه رووه ختی ئه و ده مه بوو که شار به ئیلهام ته نراو و هه رکه سیک که نابینا نه بووایه عاشقی ده بوو، لهو بهرزاییه ی بهر باوه کچه که شه قام و کۆمه له باله خانه کانی بینی که له بهر تیشکی درێژی خۆره تاودا پیکدا چوو بوون، له ویشدا که سپیتی خانووه کان ته واو ده بوو، شینی زه ربا دهستی پێ ده کرد، لهو بهرزاییه وه، زه ربا وا وه پیش چاو ده هات که ئه ویش خۆ بهرز ده کاته وه، تارای شه ویش له خۆرئاوا وه خۆی به سه ر شاردا په خشان ده کرد و شار وه ک بنی ده ریا یه کی پر له دره وشه ی پروناکی وه پیش چاو ده هات. تیبدا پیاوانی لیها توو هه بوون و ژنانی له وانیش لیها تووتر، چاکه تی فه روو و فیولین، ئۆتۆمبیلی بریقه داری ره ش وه ک به ردی شه وه، نووسراوه نیۆنییه کانی کلّه بی شه وان، هۆلی ده روازه ی کۆشکه تاریکراوه کان، نافووره، ئه لماس، باخچه ی کۆن و بیده نگ، ئاهه نگ، هه ز، خۆشه و یستی ژیره ژیر و له سه روو هه مووشیا نه وه، ئه و جادووه ی که ئیواران لیت ده کات و سه رت پر ده کات له خه ونی به شت بوون و شکۆدار بوون.

له گه ل بینی ئه مانه دا، مارتا بیهوودانه خۆی به سه ر شیشبه ندی بالکۆنه که دا شوێر کرده وه و دهستی له خۆی به ردا. ههستی ده کرد له هه وادا ماوه ته وه، له هه مان کاتیشدا ده کهوت. له بهر بلندایی باله خانه که، شه قام و گۆره پانه کانی خواره وه زۆر دوور ده رده کهوتن! کچی ده یزانی چه ندی پیده چوو تا ده گه بییه ئه وی، به لام کچه که ده کهوت. له و کاته دا ته لان و بالکۆنی نهۆمه بهرزه کان پر بوون له خه لکانی ده وله مه ند و شیکپۆش، کۆکتیلیان به دهسته وه و

قسه‌ی پروبووچیان ده‌کرد، تۆپه‌ل تۆپه‌ل بلاو بوو بوونه‌وه و قسه‌کانیان موسیقا‌کاهی خه‌فه ده‌کرد، مارتا به‌لایاندا تیپه‌ری و چه‌ند که‌سی‌کیش ئه‌ویان بینی.

فرینی له‌و جوړه (راستی‌یه‌که‌ی زیاتر فرینی کچان) شتیکی ده‌گه‌من نه‌بوو له‌ باله‌خانه‌که‌دا و بو‌دانیشتوانی باله‌خانه‌که‌یش به‌زمیکی خوش بوو؛ هه‌ر له‌به‌ر ئه‌مه‌ش بوو نرخ‌ی ئه‌و ئه‌پارتمانانه هینده‌گران بوون.

خۆر هیشتا به‌ ته‌واوته‌ی ئاوا نه‌بوو و تا راده‌یه‌کی باش جلکه‌ ساده‌کانی مارتای رووناک ده‌کرده‌وه. ئه‌و عه‌زییه‌کی ساده و هه‌رزانی به‌هاری له‌به‌ردابوو که له‌ ریزی جلکه‌ هه‌لو‌ساروه‌کان کرپیوی، که‌چی تیشکه‌ لیریکی زه‌رده‌په‌ر نه‌ختیک ره‌نه‌قی دابوویه، جوړیک شیکی کردبوو، له‌ بالکۆنی ملیۆن‌نیره‌کانه‌وه ده‌ست و قۆلی ریکپۆشانه‌یان بو‌رایه‌ل ده‌کرد و گۆل و کوکتیلیان پیتشکه‌ش ده‌کرد، "خاتون، هه‌ز به‌ خوارده‌وه‌یه‌ک ده‌که‌یت؟ په‌پوله‌ی نازدار، بو‌نه‌ختیک لای ئیمه‌ به‌نگ نابیت؟"

مارتا پیکه‌نی، له‌ هه‌وادا وه‌ستا و دلخۆش (به‌لام له‌هه‌مان کاتیشدا ده‌که‌وت): "نا، زۆر سپاس، هاوړتیان، من په‌له‌مه‌."

لییان پرسى "بو‌کۆی ده‌چیت؟" مارتا ده‌ستی به‌ ئامازه‌ی خودا‌حافیزییه‌کی هاوړتیانه‌ی با‌دا و وتی، "ئاه، لیم مه‌پرسن."

کوړیکی گه‌نج، که‌له‌گه‌ت، ئه‌سمه‌ر و زۆر قۆز، بالی بو‌دریژ کرد تا بیگرته‌وه. مارتا هه‌زی لیتی بوو، به‌لام مارتا هه‌ر زوو که‌وته به‌گره‌بکردن له‌ خۆی: "حه‌دت چییه، جه‌ناب؟" بایی ئه‌وه‌ش کاتی هه‌بوو که سووکه‌ پیا‌کیشانی‌ک بدا له‌ لووتی کوړه‌که.

ئیس‌تا بوو بووه‌جیی بایه‌خی خه‌لکه‌ جوانه‌کان و مارتاش له‌زه‌تی له‌وه‌ ده‌کرد. هه‌ستی ده‌کرد ریکپۆش و مایه‌ی سه‌رنجه‌. له‌ نیو ته‌لانه‌ پر له‌ گۆله‌کاندا، له‌ نیو هه‌رای بۆیه‌ جلک سپییه‌کاندا و هۆریای گۆرانییه‌ بیانییه‌کاندا، بو‌چه‌ند ده‌ققه‌یه‌ک، په‌نگی که‌متریش، باسی که‌چه‌ گه‌نجه‌که‌ کرا که‌ به‌لایاندا تیده‌پری (بی گومان تیپه‌پینی ستوونی، له‌ سه‌ره‌وه بو‌خواره‌وه). هه‌ندی‌ک پیتیان جوان بوو، هه‌ندی‌کیش مامناوه‌ند، جیی سه‌رنجی هه‌مووان بوو.

پیتیان وت: "هیشتا هه‌موو ژبان‌ت له‌به‌رده‌مدایه، بو‌"

هینده‌ت په‌له‌یه؟ هیشتا کاتی ئه‌وه‌ت هه‌یه‌ خۆت سه‌رقالی راکه‌ راکه‌ بکه‌یت، نه‌ختیک لای ئیمه‌ لاده، ته‌نیا ئاهه‌نگیکی ساده‌ی هاوړتیانه، پروا بکه، کاتیکی خوش به‌سه‌رده‌به‌یت."

مارتا هه‌ولێ دا وه‌لام بدا‌ته‌وه، به‌لام هیتی راکیشانی زه‌وی تازه‌ به‌ره‌و نه‌ومی خوارتر بردبووی، ئه‌وجا دووان و سییان و چوار نه‌وم خوارتریش؛ راستییه‌که‌ی ریک وه‌ک ئه‌وه‌ی که‌ دلخۆشانه‌ په‌له‌په‌ل دیتی و ده‌چیت کاتیکی که‌ ته‌مه‌نت ته‌نیا نۆزده‌ سا‌له‌.

بی گومان، ئه‌و مه‌وه‌دایه‌ی که‌ له‌ خواره‌وه، واته‌ له‌ ته‌ختی شه‌قامه‌که‌ی قبا کردبووه‌وه، زۆر بوو. راسته‌ هینده‌ نابیت که‌وته‌ خواره‌وه، به‌لام شه‌قامه‌که‌ هه‌میشه‌ دوور ده‌ینواند.

له‌ هه‌مان کاتیشدا، خۆر به‌ودیبوی زه‌ریادا رۆچوو‌بوو، ده‌تبیینی که‌ دیار نامیتیت، ده‌بووه‌ قارچکیکی سووری دره‌وشاوه، چیت، تیشکه‌ گه‌شه‌کانی عه‌زییه‌ی که‌چه‌که‌یان نه‌ده‌دره‌وشانه‌وه و که‌چه‌که‌ وه‌ک ئه‌ستیره‌یه‌کی کشاوی گومرا‌که‌ر ده‌رنه‌ده‌که‌وت.

باش بوو نزیکه‌ی ته‌واوی په‌نجه‌ره‌ و ئه‌پارتمانی باله‌خانه‌که‌ داگیرسابوون و که‌چه‌که‌یان له‌ کاتی تیپه‌پینیدا، رووناک ده‌کرده‌وه.

ئیس‌تا مارتا چیت ته‌نیا خه‌لکانی بیباکی له‌ ئه‌پارتمان‌ه‌کاندا نه‌ده‌بینی؛ هه‌ندی جار به‌ لای بزسه‌کاندا تیده‌په‌ری و ئیشکه‌ره‌کانی ده‌بینی به‌ به‌رکۆشه‌ی شین و سپییه‌وه له‌سه‌ر میز و به‌ ریزی دریژ دانیشتبوون، هه‌ندیکیان گه‌نج بوون، هاوته‌مه‌نی خۆی، یان گه‌وره‌تر له‌ خۆی، ماندووی رۆژ، جارنا‌جاریک چاویکیان له‌سه‌ر کار و ئامیری چاپه‌کانیان هه‌لده‌پری.

ئه‌مانیش به‌م جوړه‌ بینیان و هه‌ندیکیان به‌ره‌و په‌نجه‌ره‌که‌ رایان کرد. هاواریان کرد، "بو‌کۆی ده‌پۆی؟ بو‌ هینده‌ خیرا؟ تو‌کییت؟" شتیکی وه‌ک ئیره‌یی له‌ ده‌نگیاندا په‌ی پین ده‌برا.

وتی، "ئه‌وان له‌ خواره‌وه‌ چاوه‌پیم ده‌که‌ن، ناتوانم بوه‌ستم، بموورن." دووباره‌ پیکه‌نییه‌وه و به‌رده‌وام بوو له‌ به‌سه‌ردا‌که‌وته‌نه‌که‌ی، به‌لام چیت له‌ پیکه‌نییه‌که‌ی پیشووی نه‌ده‌چوو. شه‌ویش لیزانانه‌ داها‌تبوو، مارتا هه‌ستی به‌ سه‌رما کرد.

مارتا سه‌یری خواره‌وه‌ی کرد و خه‌رمانه‌ی رووناکییه‌کی

بینی له دهروازهی باله‌خانه‌که‌دا. لیره‌دا ئوتۆمبیلی ره‌ش و دریتژ ده‌هه‌ستان (له دووره‌ه‌را له میرووله ده‌چوون)، ژنان و پیوان لیبیان ده‌هاتنه دهره‌وه و تامه‌زرۆی چوونه ناو باله‌خانه‌که بوون. مارتا توانی له‌وه قهره‌بالغییه‌دا بریسکه‌ی خشله‌کانیان ببینیت. له‌سه‌روو دهروازه‌که‌وه ئالا ده‌شه‌کینه‌وه.

ناشکرا بوو که ئاهه‌نگیکی گه‌وره ساز کرا بوو، له‌وه جوژه ئاهه‌نگانه‌ی که مارتا له مندالییه‌وه خه‌ونی پتیه بینیبوو. خودا سه‌بووری بدا ئه‌گهر بیتو بۆی نه‌کرئ بچیت. ئاخ‌ له‌وی دهره‌فت چاره‌روانی بوو، قه‌ده‌ر، رۆمانس، به‌ریابوونی راسته‌قینه‌ی ژبانی ئه‌وه. ئاخۆ بلتی له‌کاتی خۆیدا بگات؟

مارتا به‌قینه‌وه ته‌ماشای کرد کچیک به‌ دووری سی مه‌تریک له‌ سه‌روو ئه‌وه‌وه ده‌که‌ویتنه خواره‌وه. ئه‌وه له‌ مارتا جوانتر و عه‌زییه‌کی شیکتری ئیوارانی له‌به‌ردا بوو. به‌هه‌ر هۆیه‌ک بیت ئه‌وه له‌ مارتا خیراتر ده‌که‌وته خواره‌وه، به‌ جوړیک که له‌ چهند چرکه‌به‌کدا مارتای تپیه‌راند، هه‌رچه‌نده مارتا بانگی کرد، به‌لام دیار نه‌ما. بی‌گومان ئه‌وه پتیش مارتا ده‌گه‌بیه ئاهه‌نگه‌که؛ ره‌نگبێ پیلانیککی وه‌های دانابج که جی به‌ مارتا لیتژ بکا، پاشان مارتا بۆی دهرکه‌وت که به‌ته‌نیا نین. زۆر کچی گه‌نجی تر به‌ ئه‌م لا و ئه‌ولای باله‌خانه‌که‌دا ده‌که‌وته خوار، روخساریان ئاو‌تیزان به‌ خۆشیی فرین، ئاسوودانه ده‌ستیان با ده‌دا، وه‌ک ئه‌وه‌ی بلتین ته‌ماشامان بکه‌ن، ئه‌مه‌تاین، خه‌نیمان بکه‌ن، مه‌گهر هه‌موو دنیا هی ئیمه‌ نییه؟

که‌واته، پتیشبرکی بوو. ئه‌میش ته‌نیا عه‌زییه‌کی شپۆله‌ی له‌به‌ردا بوو، ئه‌وانیش وه‌ک مۆدیل ریکپۆش بوون، ته‌نانه‌ت هه‌ندیکیشیان فه‌رووی مینکیان به‌سه‌ر شان و ملی رووتیاندا دا‌بوو. ئه‌وه‌ کاته‌ی خۆی هه‌لدا زۆر بروای به‌ خۆی بوو، به‌لام ئیستا له‌ ناخیدا هه‌ستی به‌ له‌رزیک کرد؛ ره‌نگبێ ته‌نیا سه‌رماکه‌ بی، به‌لام ره‌نگه‌ ترسیش بی، ترس له‌ کردنی هه‌له‌یه‌کی بی چاره‌سه‌ر.

پتیه‌چوو ئیستا دهرنگانی شه‌وه بی. یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌ک په‌نجه‌ره‌کان تاریک داده‌هاتن، زایه‌له‌ی مۆسیقا که‌متر ده‌بووه‌وه، ئۆفیسه‌کان خالی بوون و کوپانی گه‌نج چیتر ده‌ستیان بۆ رایه‌ل نه‌ده‌کرد، ئاخۆ سه‌عات چهند بی؟ له‌ دهروازهی باله‌خانه‌که - که ئیستا گه‌وره‌تر ده‌ینواند و ده‌توانرا ورده‌کاری ته‌لارسازییه‌که‌ی ببینری - گلۆیه‌کان

هیشتا داگیرسابوون، به‌لام فرکوهوری ئوتۆمبیل که‌می کردبوو. جار نا جاریک، کۆمه‌لیک خه‌لکی ماندوو له‌ دهرگای سه‌ره‌کییه‌وه ده‌هاتنه دهره‌وه و شه‌که‌تانه دوور ده‌که‌وتنه‌وه، پاشان گلۆپی دهروازه‌که‌یش کوژایه‌وه.

مارتا هه‌ستی کرد دلی تونده، به‌داخه‌وه نه‌یده‌توانی له‌ کاتی خۆیدا ئاماده‌ی ئاهه‌نگه‌که‌ بی! نیگای سه‌ره‌وه‌ی کرد و لووتکه‌ی باله‌خانه‌که‌ی ته‌واو دل‌ه‌ق و به‌هیتز هاته پتیش چاو. خه‌ریک بوو ته‌واو تاریک داده‌هات. له‌ نه‌هۆمه‌کانی سه‌ره‌وه، تاکوته‌را په‌نجه‌ره‌ی رووناک هه‌بوون. له‌ سه‌ری سه‌ریشه‌وه به‌که‌مین ترووسکه‌ی کازیه‌وه ده‌برقیایه‌وه.

له‌ گۆشه‌ی چیتشتخانه‌که‌ی‌اندا له‌ نه‌هۆمی بیست و هه‌شته‌م، پیانیککی ته‌مه‌ن نزیکه‌ی چل سال قاوه‌ی به‌یانانی ده‌خواره‌وه و رۆژنامه‌ی ده‌خوینده‌وه و ژنه‌که‌ی ژووره‌که‌ی کۆده‌کرده‌وه. کاترژمیریک له‌ ته‌نیشتییه‌وه سه‌عات ۸:۵۴ ده‌خوینده‌وه. سیبه‌ریک کتوپر به‌ لای په‌نجه‌ره‌که‌دا تپیه‌ری.

ژنه‌که‌ هاواری کرد، "ئه‌لبیترتۆ! بینیت؟ ژنیک به‌ویدا تپیه‌ری."

بی‌ئوه‌ی چاوی له‌ رۆژنامه‌که‌ی هه‌لبی، وتی، "کنی بوو؟"

ژنه‌که‌ وتی، "ژنیککی به‌ته‌مه‌ن، ژنیککی په‌که‌که‌وته‌ی به‌ته‌مه‌ن. زنده‌قی چوو‌بوو."

پیانیککه‌ وتی، "هه‌میشه ئاوه‌ییه، له‌م نه‌هۆمه‌ نزمانه‌وه ته‌نیا ژنانی به‌ته‌مه‌ن تپیده‌په‌رن. له‌ سه‌روو نه‌هۆمی سه‌ده‌مینه‌وه کچانی جحیل تپیده‌په‌رن. به‌ خۆرای نییه ئه‌وه ئه‌پارتمانانه هیتند گرانن."

ژنه‌که‌ وتی، "لانیکه‌م لیره‌ ئه‌وه‌ی باشه‌ گویت له‌ زرمه‌ی که‌وتنیانه به‌ زه‌ویدا."

چهند ده‌قه‌یه‌ک دوا‌ی چاره‌روانی بیستنی ده‌نگه‌که‌، پیانیککه‌ سه‌ری با‌دا و وتی، "ئه‌م جاره‌ ده‌نگیشی نه‌هات،" پاشان فریککی له‌ قاوه‌که‌ی دا.

سه‌رچاوه:

<https://kinnareads.com/2012/01/09/the-falling-girl-by-dino-buzzatti/>